

HOTĂRÂRILE ADUNĂRII GENERALE A ACȚIONARILOR

Lect. univ. dr. Lucian Săuleanu

La société forme sa volonté par l'application du principe de majorité dans l'assemblée générale; ainsi en est-il que, à un moment donné, la volonté de la société est décidée au gré des actionnaires détenant la majorité audit moment. Dans ce cas, c'est à une fiction juridique que nous avons affaire, qui fait que la volonté majoritaire en vienne à constituer la volonté de ladite société, même s'il y avaient des actionnaires pouvant ne pas agréer les décisions votées par A.G.A., les derniers se trouvent fondés à attaquer les décisions contraires à la loi ou à l'acte constitutif de ladite société. L'intention de l'article a été de trouver des réponses concernant certains aspects fort disputés par la doctrine juridique, surtout au sujet du régime des nullités en la matière des décisions des A.G.A. L'on a tenté d'offrir des réponses aux questions suivantes: la nullité d'une décision de l'A.G.A. peut-elle être constatée par la société elle-même? Peut-on annuler une décision du Conseil d'Administration? A quelles limites le juge est-il soumis s'il avait à décider d'une action en annulation au sujet d'une décision précédemment prise par l'A.G.A.? S'agit-il d'un simple contrôle de légalité ou bien les choses peuvent-elles aller jusqu'à un contrôle d'opportunité, jusqu'à l'esquisse d'une théorie appréciative au sujet de ladite matière? etc.

1. Formarea voinței social. Organul de conducere și de decizie al unei societăți comerciale pe acțiuni este adunarea generală a acționarilor în cadrul căreia acționarii pe baza votului exprimă voința societății.

Dispozițiile din Legea nr. 31/1990 în privința adunării generale sunt obligatorii, acestea având ca scop exprimarea liberă a voinței acționarilor astfel încât să se formeze pe baza acestora voința societății. Este adevărat, așa cum vom arăta, în anumite cazuri acționarii pot deroga sau adăuga anumite condiții suplimentare. Formarea voinței societății este rezultatul aplicării principiului majorității în adunarea generală, astfel că voința societății, într-un anumit moment, este dată de acționarii ce dețin majoritatea în acel moment; astfel că voința majorității constituie voința societății, chiar dacă există acționari care nu sunt de acord cu cele votate în A.G.A., aceștia din urmă putând ataca hotărârile contrare legii sau actului constitutiv.

Din natura deliberativă a adunării generale rezultă următoarele¹:

- voința socială se formează în urma dezbaterilor ce au loc cu respectarea condițiilor de convocare și desfășurare stabilite de lege sau prin actul constitutiv

- viciul de consimțământ al voinței unui acționar, în principiu, nu conduce la anularea sau nulitatea hotărârii; excepție situația în care fără votul acționarului a cărui voință a fost viciată nu s-ar mai obține majoritatea cerută

- adunarea generală poate la o ședință ulterioară să revină asupra celor hotărâte într-o adunare generală; totuși, în această privință trebuie analizat obiectul hotărârii ce se revocă; astfel, dacă se revine asupra unei hotărâri de principiu privitoare la drepturi sau obligații ale societății, cum ar fi spre exemplu hotărârea de a se închiria un imobil sau pentru obținerea unui credit, considerăm că este posibilă revocarea; însă excepție fac hotărârile care pentru a fi executate și opozabile terților au fost publicate în Monitorul Oficial sau hotărârile prin care s-au stabilit anumite drepturi și obligații ale acționarilor și s-a trecut la executarea acestora.

- nu trebuie să fie identitate de cvorum și de persoane pentru a se modifica actele constitutive; acționarii pot în adunarea generală cu respectarea cvorumului minim de prezență și deliberare să modifice actul constitutiv, chiar dacă la momentul semnării acestuia din urmă s-a votat în unanimitate; tot plecând de la acest principiu nu se cere ca pentru revenirea asupra celor votate anterior sau o modificare a actelor constitutive să fie același cvorum sau aceleași persoane.

2. Principiu. Hotărârile luate de adunarea generală a acționarilor în limitele legii sau actului constitutiv sunt obligatorii chiar pentru acționarii care nu au luat parte la adunare sau au votat contra. Acest principiu are la bază manifestarea de voință a acționarilor în cadrul adunării generale ca urmare a exercitării dreptului de vot de către cei prezenți. Voința societății este rezultatul voințelor individuale ale acționarilor exprimate în adunarea generală pe baza majorității de voturi, dar diferă de acestea din urmă, nefiind un simplu cumul aritmetic al voințelor individuale². Formarea voinței societății este rezultatul aplicării principiului majorității în adunarea generală, astfel că voința societății, într-un anumit moment, este dată de acționarii ce dețin majoritatea în acel moment. Operăm în acest caz cu o ficțiune juridică, astfel că voința majorității constituie voința societății, chiar dacă există acționari care nu sunt de acord cu cele votate în A.G.A., aceștia din urmă putând ataca hotărârile contrare legii sau actului constitutiv.

3. Natura juridică a hotărârii A.G.A. În doctrină, cu privire la natura juridică a hotărârii adunării generale, au fost exprimate mai multe opinii: unii

¹ Sorin David în Stanciu D. Cârpenaru, Cătălin Predoiu, Sorin David, Gh. Piperea, Societățile comerciale, Ed. All Beck, București, 2001, p. 322-333.

² Cu privire la acest subiect a se vedea Cristian Gheorghe, Societățile comerciale. Voința asociaților și voința socială, Ed. All Beck, București, 2003, p. 70-76.

autori consideră că are o natură contractuală³ explicată prin reunirea într-un *sumum*, distinct de părțile componente, cu individualitate proprie, a unor acte juridice unilaterale de voință, în timp ce alți autori⁴ consideră că are o natură juridică aparte, un act juridic *sui generis* ce nu se încadrează în clasificarea tradițională sau, în fine, unii doctrinari califică hotărârea ca un act juridic colectiv avându-se în vedere aplicabilitatea principiului colegialității⁵, chiar dacă în practică s-a considerat valabilă hotărârea "adunării" luată de un singur acționar⁶.

Considerăm, așa cum s-a apreciat și în doctrina interbelică⁷, faptul că hotărârea adunării generale este un act juridic complex ce constituie un izvor de obligații, specific dreptului comercial, a cărui natură juridică nu poate fi asimilată contractelor. Dacă privim hotărârea în faza imediat următoare votului vom observa lipsa de contrarietate a intereselor, hotărârea fiind luată în baza principiului majorității (când poate fi revocată chiar de societate), însă dacă analizăm perioada următoare executării hotărârii, vom observa că efectele sunt specifice actelor juridice unilaterale, adică hotărârea devine irevocabilă. Tocmai reunirea acestor aspecte a conturat opinia conform căreia hotărârea este un act juridic complex.

Ceea ce deosebește actul juridic complex de contracte este lipsa contrarietății intereselor. Astfel, în cazul contractelor comerciale părțile au interese contare, iar scopul mediat și imediat diferă; spre exemplu, în cazul contractului de vânzare-cumpărare, vânzătorul are interesul să vândă bunul cu un preț cât mai mare, chiar inducând pe cumpărător în eroare prin exagerarea în scop publicitar a calităților bunului (*dolus bonus*), iar cumpărătorul are interesul să obțină un preț cât mai mic și condiții de plată mai bune.

Dimpotrivă, în cazul actului juridic complex, părțile au interese concordante, întrucât scopul urmărit de acestea este unic: participarea acționarilor într-o societate pe acțiuni atât la momentul asocierii, cât și ulterior când adoptă o hotărâre în cadrul adunării generale are la bază *affectio societatis*, adică intenția lor de a se asocia pentru a desfășura în comun o activitate comercială în scopul de a obține beneficii și de a le împărți; acest scop nu exclude ca anumiți acționari să nu urmărească alte scopuri, străine sau nu societății; ceea ce contează este voința cristalizată în urma votului.

Din analiza poziției pe care se află părțile, decurg și principiile ce domină fiecare categorie de acte: în cazul contractelor, principiul unanimității, contractul fiind încheiat în momentul realizării acordului de voințe al părților, nefiind posibil

³ Gh. Piperea, *Societățile comerciale, piața de capital, Acquis comunitar*, Ed. All Beck, București, 2005, p. 116-117.

⁴ D.D. Gerota, *Curs de societăți comerciale*, Ed. Fundația Culturală Regele Mihai I, București, 1928, pag. 140; Sorin David, în Stanciu D. Cârpenaru, S. David, C. Predoiu, Gh. Piperea, *Legea societăților comerciale*, Ed. C.H. Beck, București, 2006, pag. 390. Pentru actul juridic civil, în general, a se vedea, Sevastian Cercel, *Drept civil. Actul juridic civil. Teoria probelor*, Ed. Universitaria, 2006, p. 48 și urm.

⁵ Paul Le Cannu, *Droit des sociétés*, Ed. Montchrestien, Paris, 2003, p. 501-502.

⁶ C.A. Paris, 11 juin 1981: *Rev. Sociétés* 1982, citată de Paul Le Cannu, op. cit., p. 502.

⁷ I.L. Georgescu, *Drept comercial român. Teoria generală a obligațiilor comerciale. Probele. Contractul de vânzare-cumpărare comercială*, Ed. Lumina Lex, București, 1994, p. 17.

ca acesta să se încheie și să producă efecte împotriva persoanei care nu-și manifestă consimțământul în sensul încheierii lui, pe când în cazul actului juridic complex funcționează principiul majorității, acesta producând efecte chiar față de cei ce s-au opus.

Fac parte din categoria actelor juridice complexe⁸: a) hotărârile adoptate de asociații în societățile în nume colectiv, societățile în comandită simplă și societățile cu răspundere limitată și de acționarii în societățile pe acțiuni și în comandită pe acțiuni; b) hotărârile adunării creditorilor în procedura prevăzută de Legea nr. 85/2006 privind insolvența, cum ar fi spre exemplu, hotărârea creditorilor pentru acceptarea sau nu a planului de reorganizare; și, c) în cazul coproprietății unui vas, art. 505 C. com. stabilește că "pentru tot ce se atinge de interesul comun al proprietarilor unui vas, deciziile majorității sunt obligatorii și pentru minoritate". Legiuitorul comercial a derogat în acest caz de la regula dreptului comun aplicabilă coproprietarilor, care nu pot încheia acte de dispoziție decât cu acordul tuturor coproprietarilor.

4. Poate societatea să constate ea însăși nulitatea unei hotărâri A.G.A.?

Plecând de la ideea că hotărârile AGA sunt acte de voință internă, în doctrină⁹ s-a susținut că acestea pot fi revocate sau modificate oricând de către adunarea generală sub condiția respectării drepturilor terților dobândite de aceștia între timp, pe baza hotărârii adunării care a fost pusă în executare conform legii. Ca argument în conturarea acestei opinii s-a avut în vedere faptul că adunarea generală este suverană să revină asupra hotărârii, fiind unul dintre cele mai însemnate efecte ale naturii speciale ale hotărârii. Credem că opinia este criticabilă, astfel că se impun câteva precizări care, din punctul nostru de vedere, conduc la o soluție juridică contrară celei arătate mai înainte.

Astfel, trebuie făcută distincție între executarea sau nu a hotărârii A.G.A. Potrivit art. 131 alin. 5 din Legea nr. 31/1990 hotărârile A.G.A. nu vor putea fi executate mai înainte de aducerea la îndeplinire a formalităților de publicitate prevăzute de art. 131 alin. 4 pentru a fi opozabile terților. Din analiza acestui text de lege, rezultă că singura posibilitate a societății în sensul "revocării" proprii hotărâri este de a nu da curs formalităților de publicitate. Exprimarea acestei posibilități nu o au administratorii societății, care, dimpotrivă, potrivit art. 73 alin. 1 lit. d, răspund solidar pentru exacta îndeplinire a hotărârilor A.G.A., ci tot acționarii convocați în A.G.A. pot hotărî neefectuarea formalităților de publicitate. Se poate susține că această posibilitate intră în contradicție cu termenul de 15 zile prevăzut de art. 131 alin. 4 pentru depunerea actelor la oficiul registrului comerțului, fiind greu de crezut (deși nu exclus în cazul societăților pe acțiuni cu un număr mic de acționari și când sunt prezenți toți) că în aceeași perioadă se poate convoca și A.G.A. Nu credem că există o contradicție odată ce pentru nedepunerea

⁸ Ion Dogaru, Lucian Săuleanu, Teoria generală a obligațiilor comerciale, Ed. Didactică și Pedagogică, București, 2006, p. 64-65.

⁹ I. L. Georgescu, Drept comercial român, vol. II, Ed. All Beck, București, 2002, pag. 355; Sorin David, în op. cit., p. 398.

actelor în termenul de 15 zile nu există o sancțiune care să conducă la ineficacitatea hotărârii.

În concluzie, sub acest prim aspect, considerăm că puterea de anulare de către societate a propriei hotărâri este indirectă prin neefectuarea formalităților de publicitate, astfel că terții nu pot fi afectați în nici un fel¹⁰. Că adunarea generală poate hotărî, în această fază, nepublicarea, are la bază principiul simetriei juridice și a principiului majorității pe baza căruia se formează noua voință societății.

Cu totul alta este situația ulterioară îndeplinirii formalităților de publicitate necesare opozabilității terților. Că este necesară tot timpul intervenția instanței judecătorești (sau arbitrale¹¹) rezultă chiar din art. 132 alin. 2 care prevede că hotărârile adunării generale contrare legii sau actului constitutiv pot fi atacate în justiție. S-ar putea susține că posibilitatea apelării la instanța judecătorească este prevăzută pentru acționarii care nu au fost prezenți sau pentru cei prezenți și au votat împotriva, dar că acest text nu-i include și pe acționarii ce au votat pozitiv și ulterior doresc chiar ei să anuleze acea hotărâre A.G.A., care astfel nu ar mai avea altă posibilitate. Pe de altă parte, tot un argument în sensul posibilității chiar a societății să anuleze propria hotărâre este oferit chiar de Legea nr. 31/1990, respectiv de art. 48, care prevede în cazul unor neregularități constatate după înmatriculare, societatea este obligată să ia măsuri pentru înlăturarea lor în cel mult 8 zile de la data constatării acestor neregularități. Observăm că în acest caz legiuitorul a oferit dreptul societății să constate o neregularitate și să o înlăture, fără intervenția instanței de judecată, chiar și în situația în care neregularitatea ar atrage nulitatea societății¹². Considerăm că aceasta este o situație distinctă de cea analizată și, așa cum reține și autorul citat, chiar dacă această posibilitate (neregularitatea să privească un motiv de nulitate) nu este prevăzută expres de legiuitorul, dar nici interzisă, totuși înlăturarea unei astfel de neregularități are la bază ideea de salvare a societății, nulitatea fiind soluția extremă.

Nu întâmplător am prezentat succint poziția doctrinei privitor la natura juridică a hotărârii A.G.A., întrucât are legătură cu stabilirea cu certitudine a puterii societății de a-și anula propria hotărâre. Și în teoria actului juridic civil se consideră că este admisibilă invocarea nulității pe cale amiabilă¹³ în cazul actelor juridice sinalagmatice, spre deosebire de actele juridice unilaterale, care, în principiu, sunt irevocabile. Cum am considerat că hotărârea este un act juridic complex, explicând diferențele pe cele două perioade (până la punerea în executare și după aceea), credem că în faza executării hotărârii, aceasta capătă un caracter irevocabil. Intenția legiuitorului de a conferi un caracter irevocabil al hotărârii, chiar și în caz

¹⁰ De altfel, autorul citat (Sorin David, în op. cit., pag. 390) face o astfel de precizare la pag. 390 arătând că "hotărârea fiind revocabilă atât timp cât nu a produs efecte față de terți"

¹¹ Cu privire la soluționarea pe cale arbitrală a acțiunilor în anulare a hotărârilor organelor societății a se vedea O. Caprasse, *La société et l'arbitrage*, Brauylant-LGDJ, 2002, pag. 168. În dreptul român această posibilitate este exclusă chiar de art. 132 care prevede competența instanțelor judecătorești. Pentru o analiză detaliată asupra competenței arbitrajului a se vedea Ion Deleanu, Sergiu Deleanu, *Competența arbitrală*, în R.D.C. nr. 11/2000, p. 36-54

¹² St. D. Cârpenaru, în op. cit., p. 48.

¹³ Doru Cosma, *Teoria generală a actului juridic civil*, Ed. Științifică, București, 1969, p. 333-334.

de existență a unui motiv de nulitate absolută, este dovedit de introducerea art. 125 alin. 5 care prevede un caz de nulitate absolută, anume imposibilitatea reprezentării acționarilor de către administratori sau alți funcționari ai societății, dacă, fără votul acestora, nu s-ar fi obținut majoritatea cerută. Cu alte cuvinte, chiar dacă hotărârea ca act juridic este lovită de nulitate absolută, totuși ea va fi considerată un act valabil dacă se constată că oricum voturile exprimate cu încălcarea acestei interdicții nu au avut nici o influență la întrunirea cvorumului necesar luării acelei hotărâri.

În concluzie, considerăm că societatea nu poate să-și anuleze propriile hotărâri după efectuarea formalităților de publicitate¹⁴, reținând ca argumente:

a) art. 132 alin. 2 care prevede că hotărârile adunării generale contrare legii sau actului constitutiv pot fi atacate în justiție;

b) menținerea securității raporturilor juridice de drept comercial are la bază instituția aparenței. Celeritatea operațiilor juridice face imposibilă verificarea constantă, corectă și completă a datelor necesare încheierii unei operațiuni comerciale, motiv pentru care legiuitorul a dat consistență instituției aparenței în materia dreptului comercial, tocmai pentru protejarea terților;

c) scopul instituirii obligativității formalităților de publicitate a hotărârilor A.G.A. pentru a le face opozabile terților a fost tocmai de a da acest caracter irevocabil; de altfel această obligativitate a fost corelată și cu art. 51 care prevede că terții pot invoca însă actele sau faptele cu privire la care nu s-a îndeplinit publicitatea, în afară de cazul în care omisiunea publicității le lipsește de efecte. Dacă am admite contrariul, anume că hotărârea poate fi anulată și după efectuarea publicității, ar fi fără sens ideea de publicitate; de ce legiuitorul în foarte multe cazuri leagă producerea efectelor juridice de formalitățile de publicitate?; tocmai pentru că scopul publicității este a stabili buna sau reau-credință a terților în funcție de această prezumție absolută. Tot așa, scopul publicității este de a oferi din acel moment o protecție sigură terților pentru încheierea unor acte juridice ce au legătură cu o hotărâre A.G.A., chiar legea prevăzând că aceste date sunt opozabile terților; a admite contrariul ar însemna zdruncinarea ideea de securitate a circuitului juridic prin eliminarea acestei ficțiuni juridice, adică a "instrumentului" sau "hotarului" cu ajutorul căruia facem diferența între bună și rea-credință.

5. Obiectul acțiunii în anulare. Hotărârile adunării generale contrare legii sau actului constitutiv pot fi atacate în justiție de oricare dintre acționarii care nu au luat parte la adunarea generală sau care au votat contra și au cerut să se însereze aceasta în procesul-verbal al ședinței. Așadar, pot constitui obiectul acțiunii numai hotărârile adunărilor generale ale societăților comerciale.

Nu pot face obiectul unei astfel de acțiuni hotărârile adoptate de societățile create de fapt sau hotărârile adoptate de asociații ce au încheiat un contract de asociere în participație, întrucât acestea nu au personalitate juridică, Legea nr.

¹⁴ În acest sens și Didier Willermain, *L'annulation et le suspension des décisions des organes des sociétés*, în *Actualités en droit des sociétés*, Ed. Bruylant, Bruxelles, 2006, p. 55 și urm.

31/1990 aplicându-se numai societăților comerciale constituite sub una din formele prevăzute la art. 2.

6. Calitate procesuală activă. Pentru stabilirea persoanelor care au calitate procesuală activă, trebuie făcută distincția între acțiunea în anulare și acțiunea în constatarea nulității absolute. În cazul acțiunii în anulare, calitate procesuală activă o au doar acționarii care nu au luat parte la adunarea generală sau care au fost prezenți și au votat contra și au cerut să se insereze aceasta în procesul-verbal al ședinței. Proba în acest ultim caz se face cu procesul-verbal al ședinței, iar dacă s-a refuzat sau s-a omis menționarea refuzului este admisibil orice mijloc de probă. Dacă votul a fost secret, acționarul care a votat împotriva poate solicita menționarea refuzului în procesul verbal al ședinței, chiar dacă astfel se încalcă secretul votului¹⁵. Credem că această mențiune, pentru a nu influența alți acționari, se face după exprimarea tuturor voturilor și anunțarea rezultatului final al votului. Ambele susțineri se justifică dacă avem în vedere că votul secret este obligatoriu în acele situații votul este dat sau nu în considerarea unei persoane sau a activității acestuia (numirea sau revocarea administratorilor și cenzorilor, răspunderea administratorilor), iar scopul este menit de a proteja pe acționarul ce votează într-un anumit fel, eliminându-se posibilele influențe asupra sa. Cum textul nu creează și o altă distincție cu privire la modul de exercitare a votului, înseamnă că acționarul care a fost prezent și s-a abținut de la vot, nu va putea formula acțiune în anulare¹⁶. Așa cum s-a reținut în doctrină¹⁷, limitarea dreptului de a formula acțiune doar la acționarii ce au votat "contra" trebuie interpretată raportat la contextul celor supuse aprobării, astfel că și acționarii care au votat "pentru", în anumite situații, pot ataca hotărârea; spre exemplu, în situația în care pe ordinea de zi este formularea unei acțiuni în răspundere contra administratorilor, iar o astfel de propunere este respinsă, cei ce au votat "pentru", în măsura în care au motive, pot formula acțiune în anulare. Intenția legiuitorului a fost de a da posibilitate să atace hotărârile celor ce nu sunt mulțumiți de hotărârea luată.

În privința acțiunii în constatarea nulității absolute, art. 132 alin. 3 precizează că acțiunea poate fi formulată și de orice persoană interesată. În primul rând, considerăm că și acționarii care au votat în favoarea unei hotărâri, pot formula acțiune în constatarea nulității absolute, în acest caz legiuitorul nu a mai limitat acest drept la anumiți acționari, cum a făcut în cazul acțiunii în anulare conform art. 132 alin. 2. Soluția se justifică având în vedere că nulitatea privește nerespectarea unor dispoziții de ordine publică, dar și o interpretare semantică a textului de lege, care prevede că acțiunea poate fi formulată "și de orice persoană interesată". Această formulare presupune "și" alte persoane interesate, care nu pot și decât acționarii excluși de alineatul anterior.

În al doilea rând, nu orice persoană poate formula acțiune în constatarea nulității absolute a unei hotărâri A.G.A. Această persoană, chiar dacă este terț,

¹⁵ S. Cârpenaru, C. Predoi, S. David, Gh. Piperea, op. cit., pag. 290.

¹⁶ Cristian Duțescu, op. cit., p. 249.

¹⁷ Cristian Duțescu, op. cit., p. 249.

trebuie să justifice un interes. Din acest motiv un terț nu va putea formula acțiune invocând ca motiv nerespectarea formalităților de convocare¹⁸.

În privința calității procesuale active a administratorilor, art. 132 alin. 4 prevede imperativ că aceștia nu pot ataca hotărârea adunării generale privitoare la revocarea lor din funcție. Avându-se în vedere dispozițiile art. 132 alin. 6 potrivit cărora dacă hotărârea este atacată de toți administratorii, societatea va fi reprezentată în justiție de persoana desemnată de președintele instanței dintre acționarii ei, în doctrină s-a exprimat opinia¹⁹ că au calitate procesuală activă și administratorii care nu sunt acționari.

Nu suntem de acord cu această interpretare, astfel că singurii care au calitate procesuală activă de a formula acțiune în anulare sunt doar acționarii. Este adevărat că administratorii care nu sunt acționari pot formula acțiune în constatarea nulității în măsura în care dovedesc un interes.

Textul art. 132 alin. 6 trebuie interpretat în sensul că legiuitorul a prevăzut și posibilitatea formulării acțiunii de toți administratorii care sunt și acționari; este cazul unei hotărâri prin care s-a analizat, spre exemplu, gestiunea administratorilor, caz în care deși nu au dreptul să participe la vot conform art. 126, totuși nu pierd dreptul de a ataca acea hotărâre. Într-o astfel de situație, evident era necesară asigurarea reprezentării societății și respectarea dreptului la apărare al societății. Ipoteza instituirii unei excepții de la dreptul comun nu se justifică, odată ce avem în vedere dispozițiile art. 132 alin. 2 care stabilește cine poate formula o acțiune în anulare, iar dreptul de a ataca hotărârile A.G.A. decurge din calitatea de acționar.

De asemenea, nici cenzorii (care nu sunt acționari) nu pot formula acțiune în anulare, ci doar acțiune în constatarea nulității în măsura în care justifică un interes. Punctul de vedere contrar acestuia²⁰ se sprijină pe dispozițiile art. 163 alin 5 care prevăd printre atribuțiile acestora și obligația de veghea asupra respectării legalității. Două sunt considerentele pe care le aducem în sprijinul punctului nostru de vedere: pe de o parte nu trebuie uitat că rolul acestora este doar de control al gestiunii, iar pe de altă parte atribuția sa de a veghea la respectarea dispozițiilor legale este bine circumstanțiată; astfel, poate să ia parte la adunările generale ordinare și extraordinare, dar fără a avea drept de vot și chiar dacă fac o propunere pentru ordinea de zi, are obligația de a veghea ca dispozițiile legii și ale actului constitutiv să fie respectate de administratori, iar în cazul în care constată anumite încălcări ale legii sau actului constitutiv fie le aduc la cunoștința administratorilor, fie, dacă ele sunt importante, să le aducă la cunoștința adunării generale. Așadar, fără echivoc, legiuitorul a stabilit mijloacele pe care le au cenzorii la îndemână în cazurile în care constată încălcări ale legii sau ale actului constitutiv, anume doar de informare a administratorilor sau a adunării generale a acționarilor.

¹⁸ Didier Willermain, op. cit., p. 95.

¹⁹ Cristian Duțescu, op. cit., p. 250.

²⁰ În sensul că cenzorii au calitate procesuală activă a se vedea: Marius Șcheaua, *Legea societăților comerciale nr. 31/1990 comentată și adnotată*, Ed. Rosetti, București, 2002, pag. 182 și Sorin David, în op. cit., p. 403.

Revenind la calitatea procesuală a terților credem că se impune și stabilirea legăturii acțiunii în nulitate reglementată de art. 132 și opoziția reglementată de art. 62. S-ar putea susține la prima vedere, având în vedere posibilitatea suprapunerii în unele situații a condițiilor cerute de fiecare din cele două categorii de acțiuni, faptul că nici creditorii sociali și nici alte persoane prejudiciate prin hotărâri ale acționarilor nu pot formula acțiune în anulare a unei hotărâri privitoare la modificarea actului constitutiv. Altfel spus, art. 62 reglementează o acțiune specială pe care o au terții împotriva hotărârilor acționarilor prin care se modifică actul constitutive, astfel că acțiunea în nulitate poate fi promovată doar dacă prin hotărârea respectivă nu se aduce o modificare a actului constitutiv.

Stabilirea acestei legături are și o importanță practică când reclamantul îndreptându-se împotriva unei hotărâri A.G.A. nu este suficient de clar, astfel că se impune calificarea acțiunii.

O astfel de interpretare nu are suport și nu putea institui o dihotomie a regimului nulității absolute în funcție de efectele actului nul.

Credem că legătura între cele două dispoziții legale, în ciuda circumstanțierii inutile făcută de art. 62, trebuie interpretată în sensul că terții pot formula acțiune în constatarea nulității absolute ori de câte ori justifică un interes, dar pot face și opoziție împotriva acelor hotărâri care îi prejudiciază, având în vedere că există hotărâri A.G.A. legale sau conforme cu actul constitutiv, cu privire la care nu pot fi invocate motive de nulitate, dar care, totuși, prejudiciază pe terți. Se observă câteva diferențe care dovedesc specificitatea acestora: opoziția presupune o condiție în plus: nu un simplu interes, ci să existe chiar o vătămare, un prejudiciu cert; de asemenea, pârâți în cazul opoziției pot fi societatea sau acționarii, iar scopul admiterii opoziției este repararea prejudiciului cauzat.

Găsirea unei interpretări potrivite este însă complicată de dispozițiile art. 61 alin. 1 potrivit cărora opoziției îi sunt aplicabile dispozițiile art. 57: "nulitatea nu poate fi declarată în cazul în care cauza ei, invocată în cererea în anulare, a fost înlăturată înainte de a se pune concluzii în fond la tribunal". Din această normă de trimitere s-ar înțelege că pe calea opoziției pot fi invocate motive de nulitate absolută, astfel că se pun câteva întrebări: care mai este diferențierea față de acțiunea în nulitate? sau termenul de 30 de zile al opoziției nu se aplică în cazul acesta? (deși imprescriptibilitatea unei astfel de acțiuni pe motiv de nulitate absolută este consfințită prin art. 132 alin. 3).

Credem că nu poate fi reținută o astfel de posibilitate în primul rând pentru că efectele art. 57 contravin regimului nulității absolute, iar pe de altă parte, așa cum am arătat instituirea opoziției ca și cale specifică a fost prevăzută la îndemâna creditorilor sau terților prejudiciați printr-o hotărâre asupra căreia nu planează motive de nulitate absolută.

Trimiterea la art. 57 trebuie înțeleasă doar ca o greșală de redactare a textului, scopul legiuitorului fiind cu totul altul: anume în măsura în care prejudiciul a fost reparat până la soluționarea cauzei, opoziția trebuie respinsă. De remarcat că în art. 62 se prevede expres ce se poate dispune ca urmare a admiterii opoziției, respectiv "repararea prejudiciului cauzat" și nicidecum nulitatea hotărârii adunării, așa cum rezultă din art. 57.

7. Anularea unei decizii a consiliului de administrație. Formularea unei acțiuni în constatarea nulității absolute a unei decizii a consiliului de administrație este inadmisibilă, chiar dacă aceasta este nelegală și nestatutară, întrucât o astfel de posibilitate nu este reglementată de Legea nr. 31/1990 ca în cazul hotărârilor AGA reglementată expres de art. 132 din Legea nr. 31/1990²¹. De altfel, legiuitorul când a dorit instituirea unei excepții a făcut-o, cum este cazul deciziilor consiliului de administrație adoptate în temeiul art. 114 care pot fi atacate direct în justiție.

În cazul unor decizii nelegale sau nestatutare competentă în acest sens este AGA în baza art. 111 lit. d din Legea nr. 31/1990 care are atribuții în sensul controlului gestiunii administratorilor (termenul gestiune neinterpretându-se doar în sensul său economic). Pe de altă parte, se are în vedere și principiul simetriei juridice, anume că dacă AGA numește administratorii și îi revocă, tot AGA poate anula actele emise de aceștia.

Dacă AGA, deși are pe ordinea de zi anularea unei decizii a consiliului de administrație, dimpotrivă, nu o anulează, în temeiul art. 132 și următoarele din Legea nr. 31/1990 se poate formula acțiune în anulare de către orice acționar care nu a luat parte la AGA sau deși prezent a votat împotriva și a cerut să se insereze acest lucru în procesul verbal al ședinței. De asemenea, tot AGA are atribuția de a suspenda producerea efectelor deciziei consiliului de administrație.

8. Excepție legală. Așa cum am precizat, excepție fac deciziile consiliului de administrație adoptate în temeiul art. 114, care pot fi atacate direct în justiție. Rațiunea unui astfel de soluții juridice este justă, legiuitorul stabilind că decizia consiliului de administrație, pe baza hotărârii A.G.A. de delegare, nu este altceva decât o hotărâre A.G.A. Din acest motiv și stabilirea regimului juridic al acțiunii în anulare al unor astfel de decizii s-a făcut prin trimiterea la dispozițiile ce reglementează acțiunea în anulare a hotărârii A.G.A., respectiv art. 132 și 133.

S-a prevăzut o singură excepție, anume inaplicabilitatea art. 132 alin. 6, motiv pentru care s-a considerat că astfel de decizii nu pot fi atacate de către administratori²². Considerăm că din prevederea expresă stabilită de legiuitor în sensul neaplicării și a dispozițiilor art. 132 alin. 6, nu se desprinde o astfel de concluzie. Legiuitorul a prevăzut-o ca și situație generică în sensul că nu se poate întâlni situația în care ar fi atacată de toți administratorii, fapt exclus, odată ce decizia este luată chiar de ei. În acest context este firesc ca administratorii, chiar dacă sunt acționari, nu pot ataca decizia consiliului de administrație pe care au votat-o favorabil. Însă aceasta nu înseamnă că un administrator care este și acționar, dacă nu a participat la luarea deciziei respective, nu poate formula acțiune

²¹ În acest sens: Stanciu D. Cârpenaru, Cătălin Predoiu, Sorin David, Gh. Piperea, Societățile comerciale, Ed. All Beck, București, 2001, p. 331-332; Stanciu D. Cârpenaru, Drept comercial român, Ed. All Beck, București, 1999, p. 308; Marius Scheaua, op. cit., p. 337; Georges Ripert, René Roblot, Traité de droit commercial, L.G.D.J., Paris, 1991, p. 988-989; Philippe Merle, Droit commercial, Dalloz, Paris, 1992, p. 347-348; Francesco Galgano, Diritto commerciale, La società, Ed. Zanichelli, Bologna, 2001, p. 272-273.

²² Sorin David, în op. cit., p. 344.

în anulare²³. El nu a pierdut dreptul de a ataca decizia datorită faptului că este administrator, ci dimpotrivă are acest drept pentru că este administrator și neparticipând la luarea deciziei cu ocazia întrunirii consiliului de administrație și-a păstrat dreptul de a ataca decizia. Pentru aceleași argumente și acționarul care este și administrator, chiar dacă a participat la luarea deciziei consiliului, dar a votat împotriva, are dreptul să formuleze acțiune în anulare. Acest drept derivă din calitatea de acționar.

9. Cauzele de nulitate. Aspecte generale. Regimul juridic al nulității hotărârilor adunării generale nu este clar definit. Această confuzie, în special cu privire la cazurile de nulitate absolută și de nulitate relativă, a fost urmarea introducerii la art. 132 a alin. 3 care prevede expres posibilitatea atacării unei hotărâri pentru motive de nulitate absolută, neprevăzându-se însă un criteriu specific de distingere între cele două nulități. Interesul este dat tocmai de regimul distinct al celor două nulități și al efectelor ce le-ar putea avea asupra vieții societății. De altfel, credem că menționarea expresă a nulității absolute va avea pe termen lung consecințe nefavorabile, putând fi atacate după o perioadă foarte lungă de timp, hotărâri ale adunării puse în executare și în înlănțuirea de efecte să aibă consecințe mult mai grave asupra societății: să presupunem că printr-o hotărâre a adunării generale ordinare s-a votat încheierea unui contract de credit de o valoare mare cu scopul cumpărării unei instalații industriale și executându-se hotărârea, după o perioadă mai lungă de timp, unul dintre acționari, invocă motive legale de neregularitatea desfășurării adunării. Se pun câteva întrebări: care este măsura necesară distincției între interesul societății și interesul acționarului și cum mai explicăm natura socială a acțiunii în anulare? putem cenzura oportunitatea unui hotărâri? suntem în prezența unui abuz de minoritate etc.? Considerăm că se impunea menținerea doar a acțiunii în anulare, ca mijloc unic și specific de control al legalității hotărârilor adunării, eventual prin modificarea unor dispoziții într-un mod care să asigure deplin acest drept al acționarului. Ne gândim la termenul de 15 zile de atacare calculat de la publicarea în Monitorul Oficial al României, dispoziție ce nu este menită să asigure o reală posibilitate de informare a acționarului, termenul fiind scurt și calculat de la o dată nesigură și diferită, dacă avem în vedere faptul că Monitorul Oficial nu se distribuie în chiar în ziua tipăririi și nu în toată țara în același timp.

Revenind la întrebarea mai înainte exprimată, necesitatea unei astfel de distincții clare rezultă și din unele textele de lege și unele opinii ale doctrinei sau practicii judecătorești, toate acestea conturând existența unor breșe sau contradicții la regimul juridic al nulității absolute, sancțiuni ale cărei consecințe trebuie să fie invariabile. Considerăm drept argumente în acest sens:

- art. 125 alin. 5 care prevede nulitatea hotărârii în cazul în care administratorii sau funcționarii reprezintă acționari, afară de cazul în care fără votul acestora nu s-ar fi obținut majoritatea cerută

²³ În acest sens a se vedea și Cristian Duțescu, op. cit., p. 259.

- o hotărâre luată prin excluderea de la vot a unui acționar deși avea acest drept, este lovită de nulitate absolută, neavând importanță dacă aceeași majoritate se formează și în prezența lor, acționarii excluși putând să influențeze rezultatul votului²⁴

- în alte cazuri, enumerându-se motive de nulitate relativă s-a considerat că această sancțiune intervine numai dacă voturile viciate au fost indispensabile pentru formarea majorității²⁵;

- posibilitatea instanței de a analiza cazul de nulitate din perspectiva oportunității hotărârii sau a posibilei influențe a reclamantului asupra votului final;

10. Caracterul social al acțiunii în anulare. Acțiunea în anulare are un caracter social, întrucât chiar dacă este promovată doar de un acționar, efectele, în cazul în care se admite și rămâne irevocabilă, se răsfrâng asupra tuturor acționarilor, societatea fiind obligată să ia o nouă hotărâre cu respectarea dispozițiilor sau drepturilor încălcate. Chiar dacă prin promovarea acțiunii reclamantul urmărește și un interes personal, totuși se recunoaște caracterul social al acțiunii în anulare, avându-se în vedere scopul formator în realizarea unei voințe conforme cu legea și actul constitutiv. Amplificarea caracterului social al acțiunii în anulare a avut ca rezultat apariția unor tendințe, fie de limitare a dreptului unui acționar de a ataca hotărârea A.G.A. când există un conflict de interese între reclamant și societate²⁶, fie de exercitare cu prudență a acestui drept, astfel încât să nu aibă un scop abuziv, ambele tendințe negăsindu-și un sprijin legal.

11. Control de legalitate versus control de oportunitate. Se consideră că prin promovarea unei acțiuni în anulare se realizează un control de legalitate, dar nu și un control de opozabilitate, întrucât în acest ultim caz instanța ar interveni în funcționarea societății în locul organelor sale, ceea ce este inadmisibil²⁷, cu toate că se recunoaște ca și motiv de nulitate relativă luarea unei hotărâri împotriva interesului social, prin deturnarea funcției sociale a votului adunării²⁸. Or, analiza de către instanța de judecată a unui astfel de motiv presupune o analiză a activității societății, a condițiilor economice ale acesteia și a influenței hotărârii atacate, adică a oportunității acesteia. Așa cum se va observa și din argumentele ce le vom prezenta în continuare, considerăm că trebuie depășită teoria conform căreia judecătorul exercită doar un control de legalitate, necesitatea și a unui control de oportunitate fiind dovedită de cele întâlnite în activitatea comercială.

12. Teoria apreciativă. În doctrină, plecând de la premisa că voința socială este un cumul de voințe individuale, dar și de la caracterul acțiunii în anulare, anume acela de acțiune socială, s-a considerat că nulitatea actului nu

²⁴ Sorin David, în op. cit., p. 400.

²⁵ Sorin David, în op. cit., p. 401.

²⁶ Yves Guyon, *Droit des affaires*, Economica, Paris, 1998, p. 469.

²⁷ Sorin David, în op. cit., p. 398.

²⁸ Sorin David, în op. cit., p. 401.

atrage întotdeauna nulitatea hotărârii, fiind elaborată în acest sens o teorie denumită fie "proba rezistenței"²⁹, fie "teoria apreciativă"³⁰. Potrivit acestei teorii, hotărârea nu va fi anulată dacă constatându-se că după scăderea voturilor nule, se obține un număr de voturi suficient pentru întrunirea cvorumului minim necesar în acel caz. Din punctul nostru de vedere această soluție intră în contradicție cu teoria elaborată în doctrină potrivit căreia voința societății nu este un simplu cumul al voințelor individuale. Se observă că această teorie este aplicabilă doar în cazul în care motivul de nulitate privește doar modul de exprimare a votului de către un acționar, nu și în cazul în care nulitatea privește convocarea și desfășurarea adunării.

Așa cum am precizat, această teorie este consacrată legal de art. 125 alin. 5 care prevede nulitatea hotărârii în cazul în care administratorii sau funcționarii reprezintă acționari, afară de cazul în care fără votul acestora nu s-ar fi obținut majoritatea cerută. Instanța de judecată, pe baza puterii de apreciere, trebuie să stabilească dacă neregularitatea sau nelegalitatea poate avea o influență asupra hotărârii luate. Evident că proba cade în sarcina reclamantului, care trebuie să dovedească posibila influență. Folosirea unui calcul aritmetic este suficient în anumite cazuri pentru a stabili dacă există sau nu o influență. Însă, nu credem că folosirea acestui calcul este unicul criteriu ce trebuie avut în vedere pentru a stabili posibilul efect al votului reclamantului. Chiar art. 125 alin. 5 nu conține o referire expresă la calculul aritmetic, precizând doar că fără votul administratorilor sau funcționarilor nu s-ar fi obținut majoritatea cerută.

Este adevărat că folosirea calculului aritmetic ar conduce la o soluție obiectivă, însă numai pentru acest argument nu trebuie exclusă posibilitatea analizării efectelor pe care le-ar fi avut votul reclamantului. Spre exemplu, acționarul care nu a putut lua parte la deliberări și să voteze din cauza nelegalității cu ocazia convocării sau desfășurării adunării, ar putea obține anularea hotărârii chiar dacă acesta nu dispunea de numărul de voturi necesar pentru a influența direct această hotărâre, însă dovedind că valoarea argumentelor sale sunt suficient de serioase pentru a putea estima că intervenția din dezbateri ar fi putut influența votul acționarilor prezenți și să-i determine să voteze diferit³¹ sau când hotărârea este luată fără respectarea dreptului la informare prin nepunerea la dispoziție a unor documente importante și în legătură cu ordinea de zi, situație în care, în măsura prezentării lor, adunarea ar fi putut lua o altă hotărâre. Așa cum rezultă și din exemplele date, fără îndoială că nu trebuie ca singurul criteriu de apreciere să fie cel aritmetic, tocmai pentru că mecanismul deliberării nu implică un simplu cumul mecanic, pur aritmetic de voințe, ci, dimpotrivă, presupune o armonizare de interese, uneori divergente, în care un rol important îl au și elementele de captație a bunăvoinței acționarilor, modul de informare al acestora, realizarea unor convenții ad-hoc de vot etc. Tocmai având în vedere că nu de multe ori interesele unui grup de acționari impun aplicarea unor strategii ce influențează negativ modul de convocare și de desfășurare a adunărilor generale, astfel că puterea de apreciere a

²⁹ I.L. Georgescu, op. cit., p. 364.

³⁰ Didier Willermain, op. cit., p. 67-69.

³¹ Didier Willermain, op. cit., p. 68.

instanței trebuie să fie deplină și să analizeze în contextual adunării dacă nelegalitatea are vreo influență asupra votului final.

13. Excepții ale aplicării teoriei apreciative. Conturarea acestor excepții dovedesc că se impune ca instanță să depășească simplul calcul aritmetic și să stabilească dacă și în ce măsură neregularitatea sau nelegalitatea a avut o influență asupra hotărârii luate.

Cu alte cuvinte dacă suntem în prezența unei excepții, instanța nu trebuie să dea eficiență art. 125, ci, dimpotrivă, să constate nulitatea chiar, dacă scăzând voturile celor ce au încălcat dispoziția legală, s-a obținut majoritatea cerută. Cu titlu de exemplu, considerăm că sunt excepții ale aplicării unei astfel de teorii : existența unei intenții frauduloase în momentul exercitării votului, abuzul de majoritate, cazurile în care chiar legea prevede nulitatea absolută sau, dimpotrivă, nu prevede nici o sancțiune (spre exemplu art. 127 alin. 2 când sancțiunea nu este nulitatea, ci obligarea la daune).

14. Criteriul clasificării. Greutatea distincție între cazurile de nulități absolute și cele relative este în cazul dispozițiilor legale care nu indică natura nulității. Criteriul folosit în doctrina clasică este cel al naturii interesului protejat de dispoziția legală în cauză: nulitatea absolută când interesul protejat este de ordine publică și nulitatea relativă când interesul protejat este personal³².

15. Nulități absolute exprese:

a) reprezentarea acționarilor prin administratori sau funcționari ai societății în adunările generale, dacă fără votul acestora nu s-ar fi adoptat hotărârea respectivă (art. 125 alin. 5)

b) majorarea capitalului social fără acordarea dreptului de preferință acționarilor existenți (art. 216 alin. 2)

c) împiedicarea accesului unui acționar ce îndeplinește condițiile legii de a participa la adunarea generală a acționarilor unei societăți tranzacționate pe o piață reglementată (art. 243 alin. 2 din Legea nr. 297/2004)

16. Nulități absolute virtuale:

a) nerespectarea dispozițiilor privitoare la convocarea și desfășurarea adunării generale. Care este motivul pentru care se consideră că nerespectarea acestor dispoziții atrage nulitatea absolută a hotărârii? În teoria actului juridic civil, sancțiunea nulității absolute intervine când lipsește un element esențial pentru formarea actului juridic, precum consimțământul, cauza, obiectul și forma. Cum lipsa unor astfel de elemente nu poate fi transpusă tale-quala în cazul hotărârilor A.G.A. având în vedere că acestea sunt rezultatul voinței acționarilor prezenți, totuși trebuie să reținem că în cazul hotărârilor A.G.A. pentru ca acționarii să poată

³² Pentru nulitatea actului juridic civil, a se vedea, Sevastian Cercel, Drept civil. Actul juridic civil. Teoria probelor, Ed. Universitaria, Craiova, 2006, p. 148 și urm.

vota, adunarea trebuie convocată și să desfășoare conform dispozițiilor legii astfel încât toți acționarii să aibă acces la adunare și să voteze în cunoștință de cauză.

Așadar, motivul este dat de importanța acestor dispoziții în formarea voinței societății. Polemica rămâne deschisă, având în vedere că nu toate dispozițiile ce reglementează convocarea și desfășurarea adunării generale atrag nulitatea absolută.

Considerăm că intervine sancțiunea nulității absolute în următoarele cazuri exemplificative:

- adunarea nu se ține la sediul societății sau în locul indicat în actul constitutiv ori în localul indicat în convocator (art. 110 alin. 2)

- nepublicarea convocatorului în Monitorul Oficial al României și într-unul din ziarele de largă răspândire din localitatea în care se află sediul societății sau din cea mai apropiată localitate (art. 117 alin. 3)³³; de asemenea, adunarea generală convocată prin fax este lovită de nulitate absolută³⁴

- nerespectarea termenului pentru întrunirea adunării, respectiv minim de 15 zile calculat de la data publicării convocării (art. 117 alin. 2)

- nu sunt întrunite condiții de cворum pentru prezență sau pentru deliberare (art. 112 și art. 115)

- nu sunt respectate termenele de întrunire pentru prima sau a doua adunare (art. 117 alin. 2 și art. 118 alin. 3)

- neîntocmirea de către secretari a listei de prezență a acționarilor, cu indicarea capitalului social pe care îl reprezintă fiecare și neîntocmirea, când este cazul, a procesului verbal de către cenzori pentru constatarea numărului de acțiuni depuse (art. 129 alin. 2); credem că neîndeplinirea acestor formalități atrage nulitatea absolută având în vedere faptul că art. 129 alin. 6 prevede imperative că numai după constatarea îndeplinirii cerințelor legale și ale actului constitutive, se intră pe ordinea de zi; așadar, întocmirea listei de prezență a acționarilor și a procesului verbal de către cenzori cu acțiunile depuse asigură desfășurarea corectă a adunării.

- nu s-a încheiat un proces-verbal al ședinței conform art. 131 alin. 1; încheierea unui astfel de proces-verbal are menirea de a dovedi legalitatea convocării și a desfășurării adunării generale; în situația în care în procesul-verbal nu sunt specificate toate elementele enumerate de art. 131 alin.1, considerăm că nu poate fi invocată nulitatea, aspectele respective putând fi probate prin alte mijloace de probă.

- încălcarea dispozițiilor art. 130 alin. 2 privitoare la votul secret în cazul alegerii și revocării membrilor consiliului de administrație și a cenzorilor, precum și în cazul hotărârilor privitoare la răspunderea administratorilor.

³³ În sensul că obligația de publicare în Monitorul Oficial al României și într-un ziar este cumulativă și nu alternativă ori în Monitorul Oficial ori într-un ziar și încălcarea acestei obligații atrage nulitatea absolută, a se vedea Curtea de Apel Cluj, dec. 163 din 16.03.2004, în R.D.C. nr. 1/2006, p. 194-197.

³⁴ În acest sens Curtea de Apel Brașov, decizia nr. 119 din 30 aprilie 2004, citată de Doina Grigoraș, Jurisprudența comercială a Curții de Apel Brașov, în R.D.C. nr. 3/2006, p. 138-141.

- sunt dezbătute și votate aspecte ce nu au fost menționate în convocator; într-un astfel de caz nu este respectat dreptul la informare al acționarilor, iar publicitatea convocatorului conform art. 117 alin. 3 are menirea de a permite acționarilor să se informeze și să poată decide în cunoștință de cauză. Este exceptată situația acelor aspecte care se încadrează la categoria "diverse". În practică, observându-se o tendință de folosire abuzivă a acestei posibilități, trebuie făcută distincție între aspecte diverse, ce nu au importanță și privesc doar executarea unor probleme de activitate curentă a societății și aspectele importante care nu pot fi reduse nivelul operațiunilor curente ale societății. Aceasta este o problemă de apreciere a instanței, care trebuie să stabilească importanța aspectului și în ce măsură se impunea respectarea dreptului la informare; sarcina instanței este ușoară când camuflarea sub denumirea "diverse" privește atribuții ce sunt enumerate chiar în Legea nr. 31/1990 în art. 11 și 113, caz în care sancțiunea aplicabilă este nulitatea absolută; spre exemplu, în finalul dezbaterilor la o A.G.A. ordinară ajungându-se la punctul "diverse" se pun în discuție aspecte privitoare gestiunea administratorilor și antrenarea răspunderii administratorilor. Cu privire la A.G.A. extraordinară considerăm, având în vedere atribuțiile acestei categorii de adunări, respectiv modificarea actului constitutiv, că nu este posibilă discutarea nici unui aspect pus în discuție în cadrul dezbaterilor la punctul "diverse", întrucât importanța efectelor obligă în mod absolut la o informare corectă, completă și odată cu publicarea convocatorului. De altfel art. 117 alin. 8 este expres în acest sens.

- majorarea capitalului social fără a se acorda acționarilor posibilitatea exercitării dreptului de preferință de cel puțin o lună (art. 211)

- în cazul în care atribuții ale A.G.A. ordinare au fost hotărâte de A.G.A. extraordinară și invers (art. 111 și art. 113), chiar dacă este întrunit cvorumul minim de prezență și de deliberări, specific celei ce trebuia corect să o adopte, neoperând o conversie a actelor juridice.

b) hotărârile sunt contrare ordinii publice și bunelor moravuri

17. Cazuri de nulitate relativă

- când hotărârea a fost luată cu votul unui acționar al cărui consimțământ a fost viciat

- când hotărârea este luată de acționari care nu au capacitate legală sau care nu au fost reprezentate legal (art. 125)

- când hotărârea este contrară intereselor societății

- când au fost încălcate dispoziții speciale ale actului constitutiv, altele decât cele care atrag nulitatea absolută; spre exemplu, intră în această categorie nerespectarea dispozițiilor referitoare la administrarea corporatistă (corporate governance) dacă sunt incluse de societățile cotate la categoria PLUS a B.V.B. în propriile acte constitutive³⁵

³⁵ Gh. Piperea, op. cit., p. 586.

18. Nulitate totală și nulitate parțială. Deși art. 132 nu prevede expres nici o referire la întinderea efectelor nulității, totuși o astfel de interpretare se impune în funcție de motivul invocat. O astfel de interpretare este cu atât mai necesară în cazul cererii de suspendare, când deși motivul nerespectării privește un interes personal sau doar un punct al hotărârii, ar fi în detrimentul acționarilor și societății să se suspende executarea tuturor punctelor hotărâte, aspecte pe care însă le analizăm la cererea de suspendare.

Această interpretare o impune chiar legiuitorul, odată ce a înțeles să reglementeze și nulitatea absolută și nulitatea relativă, adică a întrezărit posibilitatea încălcării și a unor interese personale, dar și interese de ordine publică, astfel că și întinderea efectelor nulității trebuie raportată la motivul invocat. Așadar, criteriul cantitativ face diferența între nulitatea totală și nulitatea parțială.

Nu trebuie adus în discuție ca și contraargument caracterul social al acțiunii, întrucât ar însemna să alterăm distincția de bază între cele două categorii de nulități: interesul protejat. În concluzie, vom fi în prezența unei nulități totale a hotărârii A.G.A. ori de câte ori motivul influențează toate punctele hotărâte (spre exemplu, nerespectarea dispozițiilor privitoare la publicitatea convocării), tot astfel vom fi în prezența unei nulități parțiale când efectele motivului invocat se răsfrânge doar a unor aspecte din hotărârea atacată.

19. Câteva cazuri de încălcarea a Legii nr. 31/1990 care nu atrag nici nulitatea absolută, nici nulitatea relativă. Cu privire la încălcarea anumitor dispoziții, legiuitorul a stabilit sancțiunea în mod expres, astfel că în aceste cazuri a fost exclusă invocarea nulității relative sau a nulității absolute. Cu titlu de exemplu:

- când acționarul deși are într-o anumită operațiune, fie personal, fie ca mandatar, un interes contrar aceluia al societății, trebuie să se abțină de la deliberări; într-un astfel de caz acționarul vinovat de încălcarea acestor dispoziții este răspunzător de daunele produse societății, dacă, fără votul său, nu s-ar fi obținut majoritatea cerută³⁶ (art. 127). Așadar, în acest caz legiuitorul a prevăzut expres sancțiunea în caz de încălcare a dispoziției, astfel că nu considerăm că hotărârea adunării luată cu încălcarea art. 127 poate fi anulată; în sens contrar celor susținute de noi, unele instanțe³⁷ au apreciat, spre exemplu, că hotărârea de majorare prin aporturi în natură a căror supraevaluare a prejudiciat pe unii acționari și a profitat unuia, care trebuia să se abțină de la vot, este lovită de nulitate;

- când dreptul de vot este cedat, sancțiunea nulității absolute nu vizează hotărârea adunării, ci privește convenția prin care s-a hotărât exercitarea într-un anumit fel a votului (art. 128)³⁸.

³⁶ În acest sens Curtea de Apel Brașov, decizia nr. 211/Ap./C din 28 octombrie 2004, citată de Doina Grigoraș, Jurisprudența comercială a Curții de Apel Brașov, în R.D.C. nr. 12/2005, p. 175-177.

³⁷ Înalta Curte de Casație și Justiție, dec. Nr. 4619 din 29.11.2003, în R.D.C. nr. 4/2005, p. 164-167.

³⁸ În sensul că astfel de hotărâri sunt lovite de nulitate relativă a se vedea Sorin David, op. cit., p. 401.

20. Termen. Acțiunea în anulare se formulează în termen de 15 zile de la data publicării în Monitorul Oficial al României, Partea a IV-a. Termenul de 15 zile este un termen de prescripție extinctivă. Când se invocă motive de nulitate absolută, dreptul la acțiune este imprescriptibil, iar cererea poate fi formulată și de orice persoană interesată.

Totuși, acțiunea în anulare poate fi introdusă și înainte de publicarea hotărârii adunării generale, neexistând rațiuni pentru respingerea acesteia ca prematur introdusă³⁹. Pentru respingerea acțiunii în anulare ca prematur introdusă, într-o decizie⁴⁰, s-a invocat lipsa de interes a reclamantului, odată ce nepublicându-se în Monitorul Oficial ele nu pot fi executate (art. 131 alin. 5). Considerăm că acționarul nu trebuie să justifice un interes, prezumându-se existența acestuia, astfel că momentul nașterii dreptului la acțiune este momentul la care a aflat de existența hotărârii, iar dacă a fost prezent la adunare, momentul este chiar data la care s-a luat hotărârea. Stabilind că termenul de 15 zile curge de la data publicării în Monitorul Oficial, legiuitorul a stabilit momentul de la care curge termenul de prescripție. Opinia noastră este susținută și de caracterul social al acțiunii în anulare și de scopul acesteia, de formator al voinței societății. De altfel, așa cum am susținut, chiar societatea poate în această perioadă (până la publicarea hotărârii) să o anuleze. Eventuala pasivitate a administratorilor nu constituie un motiv de "siguranță" pentru acționar.

În privința terților care justifică un interes poziția noastră este identică, anume chiar dacă hotărâre A.G.A. nu s-a publicat aceștia pot să formuleze acțiune în nulitate. Obligația stabilită prin art. 131 alin. 5 revine administratorilor, iar respectarea ei are menirea de a proteja deopotrivă pe acționari (în special pe cei absenți), cât și pe terți. Nerespectarea acestei obligații de către administratori, spre exemplu prin trecerea celor 15 zile pentru depunere la oficiul registrului, nu poate fi opusă terților care au aflat de hotărârea respectivă care îi prejudiciază. În speța mai sus citată, în fundamentarea considerentelor, instanța reține că în măsura în care administratorul întârzie sau refuză îndeplinirea obligației de publicare a hotărârii adunării generale a acționarilor, acționarii pot convoca adunarea generală pentru a decide promovarea acțiunii în răspundere a acestora. Soluția este nepotrivită și greoaie, numai dacă avem în vedere că: privește doar pe acționari, nu și pe terți, și în al doilea rând, o astfel de hotărâre atrage încetarea de drept a mandatului administratorului (art. 155 alin. 4) și nu este o soluție prin ea înseși, odată ce adunarea generală astfel convocată nu decide cu privire la publicare. A nega existența interesului unui terț în promovarea unei acțiuni pe motiv de nepublicare, înseamnă a lua în considerare o nerespectare a legii (nepublicarea conform art. 131 alin. 4) și a dezavantaja o persoană prejudiciată care, probabil, va verifica săptămânal Monitorul Oficial. Or, interpretarea trebuie să ofere accesul liber la justiție al persoanei prejudiciate.

Credem că interpretarea art. 131 alin. 4 și 5 trebuie să fie în sensul că fără respectarea acestor obligații terții nu pot fi prejudiciați, astfel că se pot prevala de

³⁹ Cristian Duțescu, op. cit., p. 253-255.

⁴⁰ În acest sens C.S.J. dec. Nr. 1474 din 28.02.2002, în R.D.C. nr. 1/2004, p. 214-215.

nepublicarea lor, fără ca aceasta să însemne că nu pot formula acțiune în nulitate în măsura în care au aflat de aceste hotărâri.

21. Competența. Acțiunea se va introduce la tribunalul în a cărui rază teritorială își are sediul societatea. Competența este una absolută, iar litigiul nu poate fi soluționat pe calea arbitrajului, chiar dacă există convenție arbitrală în acest sens.

22. Procedură. Cererea se va soluționa în contradictoriu cu societatea, reprezentată prin administratori.

Dacă hotărârea este atacată de toți administratorii, societatea va fi reprezentată în justiție de persoana desemnată de președintele instanței dintre acționarii ei, care va îndeplini mandatul cu care a fost însărcinată, până ce adunarea generală, convocată în acest scop, va alege altă persoană.

Dacă au fost introduse mai multe acțiuni în anulare, ele pot fi conexe.

Cererea se va judeca în camera de consiliu. Cu privire la obligativitatea soluționării cererii în camera de consiliu, în teoria și practica judecătorească există opinii contradictorii. Potrivit primei opinii, susținută și de practica judecătorească, se susține că această normă este imperativă, scopul fiind de a proteja confidențialitatea informațiilor privind activitatea societății⁴¹, astfel că hotărârea pronunțată în ședință publică trebuie desființată și cauza rejudecată. Potrivit celei de a doua opinii conturate în această problemă⁴², chiar dacă soluționarea cererii s-a făcut în ședință publică, hotărârea nu trebuie desființată, aducându-se drept argumente faptul că, dimpotrivă, publicitatea este menită a asigura o garanție pentru bună judecată, astfel că respectarea acesteia nu poate constitui un viciu al judecății. Motivul pentru care în unele litigii este prevăzută soluționarea în camera de consiliu nu este ca ele să fie judecate în secret, ca și garanție al nedivulgării unor informații confidențiale privind activitatea societății, ci pentru o soluționare mai rapidă. Într-o astfel de situație hotărârea este nulă doar dacă prin soluționarea cererii în ședință publică s-a pricinuit uneia din părți o vătămare ce nu poate fi înlăturată decât prin anularea hotărârii.

23. Hotărârea. Hotărârea irevocabilă de anulare va fi menționată în registrul comerțului și publicată în Monitorul Oficial al României, Partea a IV-a. De la data publicării, ea este opozabilă tuturor acționarilor. Așadar, admiterea acțiunii, chiar la cererea unui singur acționar profită tuturor acționarilor.

Deși Legea nr. 31/1990 nu prevede efectele hotărârii față de terți, doctrina⁴³ este constantă în a aprecia că drepturile dobândite de terți de bună-credință în baza hotărârii A.G.A. anulate, se mențin.

Instanța se va pronunța numai asupra anulării, neputând dispune convocarea unei adunări generale, întrucât instanța poate doar într-un singur caz să convoace

⁴¹ Sorin David, în op. cit., p. 407.

⁴² Marius Șcheaua, op. cit., p. 183.

⁴³ I.L. Georgescu, op. cit., p. 371.

AGA în baza art. 119, care presupune întrunirea unor condiții distincte de cele ale acțiunii în anulare: acțiunea în anulare privește o hotărâre adoptată, dar considerată nelegală sau nestatutară, pe când în cazul art. 119 se cere ca tocmai administratorul să refuze convocarea unei AGA, astfel că nu s-a adoptat nici o hotărâre.

24. Suspendarea executării hotărârii A.G.A. O dată cu intentarea acțiunii în anulare, reclamantul poate cere instanței, pe cale de ordonanță președințială, suspendarea executării hotărârii atacate.

Președintele, încuviințând suspendarea, poate obliga pe reclamant la o cauțiune. De obicei reclamantul este obligat la o astfel de plată atunci când nelegalitatea hotărârii nu este evidentă sau cu scopul de " a frâna cererile temerare"⁴⁴. Pe de altă parte, plata cauțiunii are rolul de a garanta acoperirea prejudiciului cauzat societății în cazul în care acțiunea în anulare este respinsă.

Plecând de la dispozițiile art. 133 care reglementează exclusiv⁴⁵ suspendarea executării hotărârii adunării generale a acționarilor, se observă că practica judecătorească nu este unitară și încă nu s-a conturat limita până la care judecătorul poate cerceta temeinicia cererii, unele instanțe apreciind că pentru admiterea suspendării se cere o condiție unică, anume dovada înregistrării acțiunii în anulare sau nulitate, alte instanțe apreciază că nu se pot analiza aspectele invocate în acțiunea în anulare și, în fine, alte instanțe consideră că admiterea cererii de suspendare trebuie să fie consecința îndeplinirii mai multor condiții, respectiv a celor prevăzute de art. 133 din Legea nr. 31/1990 și art. 581 C.pr.civ.⁴⁶

Este adevărat că judecătorul, soluționând cererea de suspendare, nu poate analiza fondul cauzei și nici nu are posibilitatea de a aprecia oportunitatea suspendării; aceasta nu înseamnă că cererea de suspendare trebuie admisă automat, doar pe baza dovezii că a formulat acțiune în anulare, singura condiție prevăzută expres de art. 132⁴⁷.

Astfel, admiterea cererii de suspendare trebuie să fie consecința cercetării condițiilor generale de admisibilitate ale ordonanței președințiale stabilite de art. 581 C.pr.civ., dar și a condițiilor generale de exercitare a acțiunii, respectiv calitate, capacitate, interes.

În primul rând, reclamantul trebuie să dovedească urgența, a cărei existență se apreciază la momentul pronunțării hotărârii de suspendare, iar în al doilea rând trebuie analizată aparența dreptului reclamantului.

Nu credem că este îndeplinită condiția urgenței dacă dreptul reclamantului poate fi protejat prin alte mijloace prevăzute de Legea nr. 31/1990. Nu înseamnă că protejarea trebuie să fie efectivă, ci este suficientă existența unei alte căi de

⁴⁴ I.L. Georgescu, op. cit., p. 373.

⁴⁵ În sensul că în privința suspendării hotărârii adunării se aplică exclusiv dispozițiile art. 132 și nu dispozițiile procedurale de drept comun a se vedea Înalta Curte de Casație și Justiție, dec. nr. 2016 din 1.04.2003, în R.D.C. nr. 2/2005, p. 226-227.

⁴⁶ Cu privire la o prezentare a soluțiilor pronunțate de către instanțele judecătorești a se vedea Cristian Jora, Aspecte privind admisibilitatea suspendării hotărârii adunării generale în cazul intentării acțiunii în anularea acesteia, în R.D.C., nr. 6/2006, p. 31-39.

⁴⁷ Marius Șcheaua, op. cit., p. 185.

protejare a dreptului reclamantului. O astfel de soluție se sprijină pe caracterul social al acțiunii în anulare și că dacă există și o altă posibilitate de protejare a dreptului reclamantului, nu se justifică suspendarea unei hotărâri A.G.A. ce afectează toți acționarii și activitatea societății. Spre exemplu, cazul acțiunii în anulare a unei hotărâri A.G.A. pe motiv că a fost luată fără respectarea dreptului la informare prin nepunerea la dispoziție a unor documente importante și în legătură cu ordinea de zi, situație în care, în măsura prezentării lor, adunarea ar fi putut lua o altă hotărâre. Considerăm că în acest caz cererea de suspendare trebuie respinsă, întrucât presupusa informație neprezentată nu este supusă pierderii și nici dreptul la informare nu este afectat, reclamantul având la dispoziții modalități specifice de protejare a acestui drept, cum ar fi, spre exemplu, art. 135-136 din Legea nr. 31/1990.

Tot pentru argumentul arătat mai sus, adică existența unei dispoziții ce protejează dreptul reclamantului, trebuie respinsă cererea de suspendare formulată de un acționar, ce deține acțiuni dintr-o categorie specială, împotriva unei hotărâri A.G.A. prin care s-au modificat drepturile și obligațiile acelei categorii de acțiuni, iar până la data introducerii cererii nu fusese aprobată de adunarea specială a deținătorilor de acțiuni din respectiva categorie. Cu privire la acest exemplu, art. 116 alin. 1 stabilește că efectele unei astfel de hotărâri se produc numai după aprobarea lor și de adunarea specială a deținătorilor de acțiuni din acea categorie, situație în care reclamantul nu dovedește un posibil prejudiciu, caz în care nu este îndeplinită condiția urgenței.

Măsura suspendării este provizorie, ea putând să producă efecte cel mult până la soluționarea pe fond a acțiunii în anulare. Că măsura este una provizorie, rezultă și din formularea textului art. 133 alin. 1 care precizează imperativ că cererea de suspendare se solicită odată cu intentarea acțiunii în anulare. În lipsa acestei precizări, măsura suspendării nu ar mai fi fost legată de depunerea acțiunii în anulare și caracterul temporar al măsurii nu ar mai fi fost întrezărit, odată ce reclamantul nu ar mai fi fost obligat să introducă și o acțiune în anulare. Pentru aceleași motive nici formularea cererii de suspendare independent de depunerea acțiunii în anulare, nu este posibilă.

Aprecierea în soluționarea cererii are ca punct de plecare aparența pe care se sprijină hotărârea A.G.A. atacată, întrucât în considerentele hotărârii judecătorul trebuie să se abțină de la a face referire la fondul cauzei. Aceasta nu înseamnă că în soluționarea cererii de suspendare nu se vor avea condițiile generale de admisibilitate ale acțiunii în anulare sau nu se va analiza aparența dreptului⁴⁸. Considerăm că sunt motive de respingere a cererii de suspendare: acțiunea în anulare este inadmisibilă, cum ar fi spre exemplu, acțiunea în anulare este formulată de un administrator împotriva unei hotărâri prin care fusese revocat din această funcție sau acțiunea în anulare este tardiv formulată sau reclamantul fiind prezent la adunare s-a abținut de la vot etc.

⁴⁸ V. M. Ciobanu, *Tratat teoretic și practic de procedură civilă*, vol. II, Ed. Național, București, 1997, p. 494.

Dezbaterea subiectului face să se mai nască unele întrebări: Poate societatea, observând că soluționarea acțiunii în anulare este tergiversată, să înlăture efectele suspendării provizorii? Care sunt măsurile pe care le poate dispune judecătorul în soluționarea cererii de suspendare? Poate judecătorul să intervină în viața societății?

În soluționarea cererii de suspendare trebuie avut în vedere și motivul de anulare invocat de reclamant. Cercetarea acestui motiv trebuie să fie generică, fără o analiză în contextul adunării generale respective, căci în acest caz judecătorul ar soluționa fondul, ceea ce nu este admisibil pe calea ordonanței președințiale. Cu alte cuvinte trebuie stabilit în funcție de motivul invocat dacă nulitatea este totală sau parțială. Astfel, dacă reclamantul invocă ca motiv convocarea adunării fără respectarea publicității stabilite de 117 alin. 3, evident că motivul planează asupra tuturor aspectelor hotărâte. Dimpotrivă, dacă reclamantul a invocat ca motiv de nulitate absolută, spre exemplu, majorarea capitalului social fără acordarea dreptului de preferință acționarilor existenți (art. 216 alin. 2), este firesc ca suspendarea hotărârii A.G.A. să privească numai acest punct din hotărâre, executarea celorlalte aspecte hotărâte neputând fi suspendată. Considerăm că în acest caz chiar dacă reclamantul în cererea de suspendare solicită generic suspendarea hotărârii A.G.A., judecătorul poate să pună în vedere să-și precizeze cererea, în caz contrar putând respinge cererea de suspendare, tocmai ca urmare a analizei condițiilor de admisibilitate prin raportare la toate punctele din hotărâre. Neadmițând o astfel de soluție s-ar da posibilitate acționarilor să-și exercite abuziv drepturile și să fie afectată activitatea societății, deși motivele invocate de ei nu privesc decât în parte hotărârea. Cu alte cuvinte trebuie să existe o corespondență directă între dispoziția încălcată, interesul ocrotit și partea din hotărâre luată cu această încălcare. Nulitatea parțială trebuie înțeleasă în sens cantitativ.

Cererea de suspendare se judecă în camera de consiliu în contradictoriu cu societatea. S-a considerat că la soluționarea cererii de suspendare trebuie citați și administratorii⁴⁹, invocându-se ca argument art. 132 alin. 5, care prevede că societatea este reprezentată prin administratori. Nu credem că se impune o astfel de soluție avându-se în vedere pe lângă argumentul reținut și de autorul citat, anume că legea nu prevede expres o astfel de cerință, și argumente de ordin practic, care ar îngreuna soluționarea unor astfel de cereri, dacă ne gândim că unele societăți pe acțiuni au consilii de administrație cu un număr mare de membri. Nu trebuie uitat că obligația administratorilor de reprezentare a societății are o natură legală și credem că art. 132 alin. 5 a fost introdus, deși are un caracter redundant, în mod intenționat, tocmai pentru a preciza expres, pentru a întări că în astfel de litigii, unde reclamantii sunt chiar acționarii, uneori acționari importanți, trebuie asigurată reprezentarea și apărarea societății prin administratori. Împotriva ordonanței de suspendare se poate face recurs în termen de 5 zile de la pronunțare.

O problemă ce impune o analiză aparte este legată de admisibilitatea cererii de suspendare formulată de administratorul revocat printr-o hotărâre A.G.A. În speță, prin cererea de suspendare formulată pe cale de ordonanță președințială în temeiul art. 133, reclamantul a solicitat suspendarea executării hotărârii AGA prin

⁴⁹ Sorin David, în op. cit., p. 133.

care fusese revocat ca administrator până la soluționarea pe fond a acțiunii în anulare a hotărârii AGA. De precizat că prin hotărârea AGA respectivă se hotărâse doar revocarea ca administrator.

Prin ordonanța nr. 9 din 01.06.2006, Tribunalul Dolj a admis cererea de suspendare a executării hotărârii AGA formulată de reclamant până la soluționarea dosarului de fond, care a respins excepția inadmisibilității formulată de pârât și întemeiată pe dispozițiile art. 132 alin. 4, reținând că sunt îndeplinite condițiile art. 581 C.pr.civ.

Soluția astfel pronunțată impune analizarea ei cel puțin din două puncte de vedere. În primul rând, se pune întrebarea dacă există temei pentru o astfel de cerere de suspendare și în cazul societăților cu răspundere limitată. Este adevărat că art. 133 prevede posibilitatea formulării unei astfel de cereri, însă acest text de lege se referă strict la societățile pe acțiuni. Art. 196 care, referindu-se la societățile cu răspundere limitată, conține doar o trimitere la art. 132 ce reglementează acțiunea în anulare, nefăcând nici o referire la cererea de suspendare reglementată distinct de art. 133, astfel că interpretarea trebuie să fie restrictivă având în vedere că acolo unde legea nu distinge, nici interpretul nu are posibilitatea să o facă.

În al doilea rând, speța în cauză nu ar fi ridicat aceste semne de întrebare până la modificarea Legii nr. 31/1990 prin introducerea alin. 4 al art. 132 care prevede că administratorii nu pot ataca hotărârea adunării generale privitoare la revocarea lor din funcție.

Lăsând la o parte prima critică, este evident că observând art. 132 alin. 4, atât timp cât administratorul nu mai are calitatea să formuleze acțiune în anulare, nu mai poate formula nici cerere de suspendare a executării hotărârii AGA, o astfel de cerere fiind inadmisibilă.

Introducerea alin. 4 al art. 132 se justifica, legiuitorul în acest fel dând consistență legislativă doctrinei juridice potrivit căreia revocarea administratorului este *ad nutum*, putând interveni oricând și independent de voința sau de vreo culpă contractuală a administratorului. A considera că revocarea este *ad nutum*, nefiind necesară vreo justificare (fiind vorba până la urmă de voința societății materializată în hotărârea AGA a asociaților), dar pe de altă parte a admite cererea de suspendare a hotărârii AGA, așadar împotriva voinței societății, este fără suport teoretic. În acest moment există și un temei juridic al acestei teorii juridice, o consacrare legislativă: art. 132 alin. 4 din Legea nr. 31/1990. În concluzie, sub acest ultim aspect analizat, considerăm că instanța de judecată trebuia să respingă cererea de suspendare.